

die Algen zu streichen und den Schizomyceten beizuzählen. Doch dürften dieselben nicht zu *Sarcina* gehören, sondern gleich *Protococcus roseo-persicinus* der Coccenform irgend einer *Beggiatoa* entsprechend sein. *M. violacea* Kütz. ist von *Prot. roseo-persicinus* nur verschieden durch die Anordnung der Zellchen zu einschichtigen Tafelchen, die jedoch leicht zerfallen und oft unvollständig zu finden sind, so dass man hier ebenso häufig auch unregelmässige Zellaggregate antrifft. Bei Recognoscirung dieser Species wolle man sich aber nicht auf Rabenh. Alg. Sachsens No. 650 und 857 stützen. Die daselbst mitgetheilten Objecte sind nicht *M. violacea*, sondern erstere No. *M. glauca*, letztere *M. aeruginosa*.

Repertorium.

Wittrock et Nordstedt, Algae aquae dulcis exsiccatae. Fasc. 13 et 14.

Wir geben zunächst das Inhaltsverzeichniss dieser beiden neuen Fascikel der bekannten werthvollen Sammlung und lassen dann die den einzelnen Nummern beigegebenen Diagnosen und Notizen folgen.

Fasc. 13.	618 <i>Cladophora rupestris</i> (L.) Kütz.
601 <i>Pleurocladia lacustris</i> A. Br.	619 " " f. <i>submarina</i> Fosl.
602 <i>Bulbochaete mirabilis</i> Wittr.	620 " n. f. <i>glaucescens</i> (Griff.) Kütz.
603 <i>Oedogonium crassum</i> (Hass.) Wittr.	621 " <i>hirta</i> Kütz. β <i>borealis</i> Fosl. n. v.
604 " <i>Landsboroughii</i> (Hass.) Wittr.	622 " <i>fracta</i> (Vahl) Kütz. f. <i>vernalis</i> ex exempl. <i>hibernatis</i> <i>evoluta</i> .
605 " <i>Vaucherii</i> (Le Cl.) A. Br. f. <i>valida</i> .	623—5 <i>Rhizoclonium riparium</i> (Roth) Harv.
606 " <i>vernale</i> (Hass.) Wittr.	626 " " <i>rigidum</i> Gobi.
607 " <i>cryptoporum</i> β <i>vulgare</i> Wittr. f. <i>dioicum</i> <i>macrandrium</i> .	627 " <i>arenosum</i> (Carm.) Kütz. f.
608 <i>Phaeothamnion conferviculum</i> Lagerh. n. gen. et sp.	628 " <i>dimorphum</i> Wittr.
609 <i>Chaetophora Cornu Damae</i> (Roth) Ag.	629 " <i>hieroglyphicum</i> (Ag.) Kütz.
610 " <i>tuberculosa</i> (Roth) Ag.	630 " " β <i>macromeres</i> Wittr. n. v.
611 <i>Spongomorpha lanosa</i> (Roth) Kütz. f. <i>villosa</i> (Kütz.) Fosl.	631 " <i>lacustre</i> Kütz.
612 " <i>arcta</i> (Dillw.) Kütz.	632 <i>Chaetomorpha Melagonium</i> (Web. et Mohr) Kütz. f. <i>rupicola</i> Aresch.
613 " " f. <i>penicilliformis</i> , adult. zoospor.	633 " <i>crassa</i> (Ag.) Kütz.
614 " " f. <i>pulvinata</i> .	634 " <i>Linum</i> (Roth) Kütz.
615 " <i>intermedia</i> Fosl. n. sp.	635 <i>Hormiscia zonata</i> (Web. et Mohr) Aresch.
616 " <i>atrovirens</i> Fosl. n. sp.	
617 " <i>cincinnata</i> Fosl. n. sp.	

- 636 *Ulothrix parietina* (Vauch.) Kütz.
 637 „ *crenulata* Kütz. β *corticola* Rabenh. et West.
 638 „ *tenerrima* Kütz.
 639 *Prasiola crispa* (Lightf.) Menegh.
 640 „ *calophylla* (Carm.) Menegh. f. ad *P. stipitatum* *vergens*.
 641 „ *Cornucopiae* J. G. Ag.
 642 „ *furfuracea* (Mertens) Menegh.
 643 „ *leprosa* (Kütz.) Jess.
 644 *Diplonema percursum* (Ag.) Kjellm.
 645 *Tetraspora cylindrica* (Wahlenb.) Ag.
 646 „ *gelatinosa* (Vauch.) Desv.
 647 *Oocardium stratum* Naeg. β *plenum* Wittr.
 648 *Gloeocystis rupestris* (Menegh.) Richt.
 649 *Eremosphaera viridis* De Bar. et *Closterium lineatum* Ehrenb. c. *zygosp.*
 650 *Ophiocytium cochleare* (Eichw.) A. Br. et *Staurastrum erlangense* Reinsch f. B.
 Fasc. 14.
 651 *Mougeotia robusta* (De Bar.) Wittr. β *biornata* Wittr. n. v.
 652 „ *calcarea* (Clev.) Wittr. (et *Gonatonema ventricosum* Wittr.)
 653 *Spirogyra maxima* (Hass.) Wittr. f.
 654 „ „ f.
 655 „ *majuscula* Kütz. β *brachymeres* (Stizenb.) Rab. f.
 656 „ *catenaeformis* (Hass.) Kütz.
 657 *Euastrum incavatum* Josh. et Nordst. n. sp.
 658 „ *binale* (Turp.) Ralfs f. ad β Ralfs.
 659 *Calothrix parietina* (Naeg.) Thur.
 660 *Gloeotrichia Pisum* (Ag.) Thur.
 661 *Rivularia hospita* (Kütz.) Thur.
 662 *Rivularia Warreniae* (Casp.) Thur.
 663 „ *atra* Roth.
 664 „ *fluitans* Cohn.
 665 „ *haematites* Ag.
 666 „ „ f. *singularis*, paul. *calcarea*.
 667 *Fischera thermalis* Schwabe.
 668 *Stigonema ocellatum* (Kütz.) Thur. f.
 669 „ *minutum* (Ag.) Hass. β *saxicolum* Born. et Flah.
 670 *Tolypothrix flaccida* Kütz.
 671 „ *tenuis* Kütz.
 672 „ f. *singularis heterocystidibus fere nullis*.
 673 *Scytonema Myochrous* Ag.
 674 „ *Hansgirgianum* Richt. n. sp.
 675 *Desmonema Dillwynii* Berk. et Thwait.
 676 *Oscillaria antiaria* Jürg. β *phormidioides* Kütz.
 677 *Oscillaria Cortiana* (Poll.) Kütz.
 678 „ *scandens* Richt. n. sp.
 679 *Spirulina Jenneri* (Hass.) Kütz. β *platensis* Nordst. n. v.
 680 *Anabaena (Cylindrospermum) licheniformis* Bory, Kütz.; Bréb.
 681 „ *variabilis* Kütz.
 682 *Nostoc verrucosum* Vauch.
 683 „ „ f. *Mougeotii* (Bréb.) Born. et Thur.
 684 „ *pruniforme* (L.) Ag.
 685 „ *sphaericum* Vauch. Born. et Thur.
 686 „ *commune* Vauch.
 687 „ „ f. *flagelliformis* (Berk. et Curt.) Flah.
 688 „ *humifusum* Carm.
 689 „ *Wollnyanum* Richt. n. sp.
 690 „ *ellipsosporum* (Desmaz.) Rabenh.
 691 „ *Linckia* (Roth) Born.
 692 *Coelosphaerium Kützingianum* Naeg. f. *major*.
 693 *Dermocarpa prasina* (Reinsch) Born.
 694 *Aphanothece nidulans* Richt. n. sp.
 695 „ *Mooreana* (Harv.) Lagerh.
 696 *Chroothece Richteriana* Hansg. n. gen. et. sp.

- 697 *Rhodococcus caldariorum* 699 *Chroococcus turgidus* (Kütz.)
Hansg. n. gen. et sp. Naeg.
698 *Gloeocapsa sabulosa* (Me- 700 „ *aurantio-fuscus* (Kütz.)
negh.) Richt. Rabenh.

Oedogonium crassum (Hass.) Wittr.

Species dioica macrandria, spermogoniis 7—20 cellularibus, crasit. cell. spermog. 34—36 μ , altit. 9—12 μ .

Phaeothamnion Lagerh. nov. gen.

Thallus confervoideus (non mucosus) monopodialiter ramosus, ramis superioribus suberectis, ramis inferioribus patentibus, algis majoribus adnatus. Cellulae vegetativae cylindricae vel subclavatae vel ovoideae; cellulae terminales obtusae vel acutatae, nunquam piliferae; cellula basalis subhemisphaerica, basi in disculum dilatata; membrana cellularum tenuis et hyalina, septis incrassatis; chromatophorae laminae-formes, parietales, fusco-viridae vel olivaceae (colore orto e chlorophyllo cum phycoxanthino mixto). Zoosporangia intercalaria e cellulis vegetativis orta, eadem forma ac cellulae vegetivae. Zoosporae binae, bipartitione contenti zoosporangii ortae, olivaceovirides, puncto rubro nullo, ciliis vibratoriiis binis, in fine anteriore zoosporae positae praeditae, per ostiolum poriforme zoosporangii examinantes, sine conjugatione germinantes. Cellulae vegetivae (membrana in mucum gelatinosum mutata) bipartitione succedanea in statum palmellaceum transeuntes.

P. confervicolum Lagerh. nov. spec. Character idem ac generis.

Long. cell. veg. 6—10 μ ; lat. cell. veg. 4—8 μ .

„ „ apic. 6—12 μ ; „ „ apic. 4—6 μ .

„ „ bas. 5—6 μ ; „ „ bas. 9 μ .

„ zoosporang. 6—10 μ ; „ zoosporang. 5—8 μ .

Diam. orif. zoosporang. 3 μ ; diam. zoospor. 4—5 μ .

„ cell. palmell. 4 μ .

Sueciae in piscina horti botanici Upsaliensis in Cladophoris epiphytica, 18⁹/₄ 84 lectum, domi cultum, 18⁴/₅ 84 praeparatum.

Spongomorpha intermedia Fosl. nov. spec. Sp. flaccida, uncialis, decomposito-ramosa, laxe complicata; ramis ramulisque cauloideis erectis vel saepe patentissimis recurvis, subaequalibus vel raro sursum paulum incrassatis (interdum utrinque subattenuatis); cellulis 60—90 μ crassis, diametro sesqui ad quadruplo (raro ultra) longioribus; ramis rhizoideis in parte superiore paucioribus, in inferiore crebris, cellulis 30—50 μ crassis, diametro 2—6plo longioribus.

Norvegiae, in scrobiculis saxorum in superiore aquae limite ad Kiberg in Finmarkia orientali 18¹⁵/₉ 82.

Spongomorpha atrovirens Fosl. nov. spec. Sp. caespitosa, irregulariter decomposito-ramosa; ramis cauloideis erectopatentibus vel patentissimis, ramulis plerumque patentissimis, saepe recurvis, aliis brevibus sublinearibus, aliis longis attenuatis, complicatis; cellulis axis principalis 80—110 μ crassis, diametro aequalibus ad triplo longioribus, ramorum ramulorumque 45—80 μ crassis, diametro sesqui ad quadruplo longioribus; ramis rhizoideis numerosissimis, cellulis 25—35 μ crassis, diametro 2—6plo longioribus.

Specimina in statu adultiore, zoosporigeno.

Norvegiae in scrobiculis saxorum in superiore aquae limite ad Ingö in Finmarkia occidentali 18²²/₈82.

Spongomorpha cincinnata Fosl. nov. spec. Sp. caespitosa, decomposito-ramosa; ramis cauloideis in parte thalli inferiore et media paucis, erecto-adpressis vel interdum patentibus, elongatis, subsimplicibus; ramis ramulisque in parte superiore crebris, sparsis, attenuatis, plerumque patentissimis recurvis, complicatis; axibus principalibus saepe ramis helicoideis (30—50 μ crassis) destitutis, vel ramis cauloideis superioribus helicoideis (?) patentissimis vel descendentibus obsessis; cellulis axis principalis 90—115 μ , ramorum inferiorum 70—100 μ , superiorum 58—80 μ crassis, diametro in parte superiore et media 2—6plo longioribus, sursum brevioribus, in superiore subaequalibus ad duplo longioribus; ramis rhizoideis inferne paucioribus, cellulis 30—60 μ crassis, diametro duplo ad quadruplo longioribus.

Specimina in statu adultiore, zoosporigeno.

Norvegiae in scrobiculis saxorum in superiore aquae limite ad Ingö in Finmarkia occidentali 18²⁴/₈82.

Cladophora rupestris (L.) Kütz. f. submarina Fosl. nov. form. F. ramulis superioribus confertis, saepe erecto patentibus.

a Norvegiae ad Skarsvaag prope Nordkap in scrobe, mare refluxo, aqua dulci perfluxo 18¹⁰/₆82.

b Norvegiae in scrobiculis saxorum (aqua subsalsa) ad Pasvig in Finmarkia orientali 18⁶/₇82.

Cladophora hirta Kütz. β borealis Fosl. nov. var. Var. rigida, 10—15 cm. alta, decomposito-subdichotoma; segmentis inferioribus nudis vel ramellis paucis subsimplicibus obsessis, superioribus ramellis crebris, simplicibus vel subsimplicibus, plerumque brevibus, erecto-adpressis, sparsis vel subsecundis (raro oppositis), apice acutis; cellulis ramorum 90—120 μ , ramulorum 40—70 μ crassis, diametro subaequalibus ad quadruplo longioribus (plerumque aequalibus).

Specimina in statu adultiore, zoosporigeno.

Norvegiae in scrobiculis saxorum in superiore aquae limite ad Svaerholt in Finmarkia 18⁶/₈82.

Rhizoclonium riparium (Roth) Harv. f. *typica*, crassit. cell. 19—27 μ , altit. par —3plo major. 624— f. *valida*, crassit. cell. 26—36 μ , altit. $\frac{1}{4}$ minore —2¹/₃plo majore. 625— f. *tenuior*: crass. cell. 15—22 μ , altit. 1¹/₄—5plo majore (Rh. *litoreum* [Lyngb.] Kütz.?)

Rhizoclonium arenosum (Carm.) Kütz. Forma cellulis brevioribus, crassioribus; crass. cell. 27—30 μ altit. 1¹/₄—2²/₃plo majore.

Norvegiae in inferiore aquae limite in sinu Sandvigen prope Repvaag in Finmarkia occidentali 18¹⁶/₆82. M. Foslie.

Rhizoclonium dimorphum Wittr. nov. spec. Rh. simplex, longissimum; filis rectis, laxe intricatis; cellulis biformibus: 1:o vegetantibus, laete viridibus, 18—25 μ crassis, longitudine pari —4plo majore, membrana 2—2²/₃ μ crassa, 2:o quiescentibus (exsiccatione lenta ortis), pallidis, amyliiferis, diametro 3¹/₂—8plo longioribus.

? *Conferva rivularis* Dillw. Brit. Conferv. tab. 39.

Sueciae in fossa litorali (aqua fere dulci) ad Borgholm Oelandiae 18²³/₁83.

Rhizoclonium hieroglyphicum (Ag.) Kütz. β *macromeres* Wittr. nov. var.

Var. cellulis longioribus; crassit. cellul. 17—24 μ , longit. 2¹/₂—10plo (plerumque 5—6plo) majore.

Sueciae in piscina ad Rydboholm par. Ostra Ryd Uplandiae 18²⁵/₆82.

Tetraspora cylindrica (Wahlenb.) Ag. Cum cellulis perdurantibus, membrana fusca praeditis; diam. harum cellularum 15 μ , diam. cellul. veget. 6 μ .

Sueciae in flumine Tarrojjokk par. Qvikkjokk Lapponiae Lulensis 18¹⁸/₇83. G. Lagerheim.

Mougeotia (*Mesocarpus*) *robusta* (De Bar.) Wittr. β *biornata* Wittr. nov. var. Var. *episporio* (hyalino) intus verruculoso, verruculis scrobiculos mesosporii explantibus, mesosporio luteo-fusco (distinctissime scrobiculato); crassit. cell. veg. 22—26 μ , altit. 4—8plo maj.; diam. minim. hypnosp. (transversaliter oval.) 30—36 μ , diam. maxim. 42—47 μ .

Sueciae in fossa turfosa ad Norra Bäckebol. par. Gunnarsnäs Daliae 18³⁰/₈83.

Spirogyra maxima (Hass.) Wittr. F. *megaspora*, crassiuscula, cellulis vegetativis 146—160 μ crassis, zygo-sporis 130—144 μ in diametr. et circa 96 μ crassis.

Sueciae in piscina ad Thorslunda in Oelandia 18²³/₈83. O. Nordstedt.

Spirogyra maxima (Hass.) Wittr. Diametr. cell. veget. 140—150 μ ; diam. zygospor. 110—120 μ ; crass. zygospor. 76—90 μ . Forma *Spirogyrae orbiculari* Petit, *Spirog. d. envir. de Paris* p. 31, tab. XII f. 1—2, proxima.

Sueciae in fossa ad Strandtorp parociae Repplinge in Oelandia 18²⁷/₈83. O. Nordstedt.

Spirogyra majuscula Kütz. β brachymeres (Stizenb.) Rabenh. Forma minor, fasciis chlorophyllaceis plerumque 7, anfractibus $\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$, cellulis sporiferis subtumidis; crassit. cell. veget. 63—69 μ , altit. $2\frac{1}{4}$ — $4\frac{3}{4}$ plo maj.; crassit. maxim. cell. sporif. 73—90 μ , altit. $1\frac{1}{4}$ — $2\frac{3}{4}$ plo maj.; diam. zygosp. 66—78 μ , crassit. 46—52 μ .

Sueciae ad Lemshaga in insula Vermdön Uplandiae 18¹⁰/₈83. Veit Wittrock.

Euastrum incavatum Josh. et Nordst. nov. spec. E. minimum incisura mediana lineari angusta l. intra ostium paullulo dilatata; semicellulae pyramidales e basi dilatata sensim in lobum polarem attenuatae, lateribus leviter latissime retusis, angulis inferioribus oblique truncatis, lobo polari superne tantum levissime dilatato, margine superiore late rotundato medio retuso l. incavato, angulis subacutis; a latere visae ovatae; a vertice conspectae ellipticae; anguli superiores et inferiores oblique e vertice visi obtusi utrinque tuberculo parvo ornati. Membrana glabra. Long. 40—43 μ ; lat. 24 μ , lat. apic. 12 μ ; crass. 14—16 μ .

Habitu *Micrasterias integra* Nordst., *Euastrum ansatum* Ehrenb., E. cuneatum Jenn. huic speciei proxima sunt.

Jamaicae in Morces Cap ad Gordon-Town 1884. Comm. W. Joshua.

Scytonema Hansgirgianum P. Richter nov. spec. S. strato late expanso caespite tomentosa subcoriaceo, superficie reticulato-lacunoso, ferrugineo olivaceo vel atropurpureo, trichomatibus implicatis subsimplicibus adscendentibus fragilibus, internis initio cinereo-glauciscentibus deinde aerugineis vel pallidis, modo indistincte modo distincte articulatis, articulis diametro subaequalibus vel longioribus, cylindraceis vel rotundato-compressis terminalibus tumidis; heterocystidibus sphaericis vel quadratis, subachrois vel luteolis; vagina laevissima, tenui non lamellosa, fusco-aurea vel lutea. Diam. trich. cum vagin. 8—9 μ , sine vagin. 5,5—7,5.

Germaniae ad parietes caldarii in Anger prope Lipsiam 18⁷/₈83.

Oscillaria scandens P. Richter nov. spec. O. aërea; trichomatibus 4—6 μ crassis, initio aerugineis deinde chalybeoviolascentibus vel nigrescentibus, obsolete articulatis,

rectis vel flexibilibus, interdum fasciculatim congestis, apiculo repente uncinato.

In *Rhizoclonium hieroglyphicum* (Ag.) Kütz. d. terrestre (Menegh.) Rab. epiphytica.

Germaniae, in parietibus caldarii in Anger prope Lipsiam 18⁴/₃81.

Spirulina Jenneri (Hass.) Kütz. β platensis Nordst. nov. var. Cellulae granulis repletas (latitudine $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ brevioribus; anfractibus laxis, distantia c. 30—50 μ). Crassitud. 7—8 μ .

Americae meridionalis, ad Montevideo in Uruguay 18⁶/₃84.
leg. Prof. J. Arechavaleta.

Nostoc Wollnyanum P. Richter nov. spec.

N. globosum, molle, plerumque pisi sativi magnitudine; olivaceo-lutescens vel rufo-fuscum, aggregatum, interdum confluens; trichomatibus laxè intricatis, pallide vel dilute aeruginosis; cellulis vegetativis ellipticis, arcte connexis, $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ plo longioribus quam latoribus; sporis laevibus subsphaericis, ovalibus ellipticisve numerosis; heterocystidibus sphaericis vel oblongis, hyalinis. Latit. cell. veget. 4—4,5 μ , longit. 10—14 μ ; diam. heterocyst. 5,6 μ ; longit. sporar. 8—14 μ , latit. 7—8 μ .

Species *N. ellipsosporo* (Desmaz.) affinis.

Germaniae, ad parietes caldarii in Anger prope Lipsiam 18¹⁷/₈83.

Aphanothece nidulans P. Richter nov. spec. A. minutissima in massa subgelatinosa nidulans; cellulae laete aeruginosae, bacillares obtusatae, rectae vel curvulae, aegre conspicuae, divisione facta sphaericae quasi punctiformes, in familiis dense aggregatae, tegumenta hyalina defluentia, raro limitata. Long. ad 3,5 μ , diam. 1 μ .

In consortio Protococci grumosi, Chroococci varii, Chr. violacei (?), Aphanocapsae Naegelii et Gloeocapsae atrovi-
rentis maculas obscure prasinas formans.

Germaniae, ad parietes caldarii in Anger prope Lipsiam 18⁹/₃82.

Chroothece Hansg. nov. gen. Cellulae cylindricae vel oblongo-conicae, utroque fine rotundatae, singulae vel geminae, membrana crassa, hyalina, stratum subgelatinosum fusco-luteum formantes. Cytoplasmata cellularum pulchre aerugineum vel aurantiaco-luteum, distincte granulatum. Divisio cellularum in unam directionem fit. Sporae ignotae.

Ch. Richteriana Hansg. nov. spec. Ch. strato subgelatinoso, subcrasso, aerugineo-luteolo (juv.) vel fusco-luteo, plus minus effuso, cellulis solitariis vel binis, ad 18—24 μ

crassis, 1—2plo longioribus, tegumentis ad 6 μ crassis, non lamellosis, subachrois; cet. charact. ut in genere.

Bohemiae in terra nuda, muscosa et lichenosa in consortio Calothricis salinae (Schizosiphon salinus Kütz.), Microcolei salini, Lyngbyae salinae etc. ad Auzitz prope Kralup 18 $\frac{6}{4}$ 84.

Rhodococcus Hansg. nov. gen. Cellulae globosae vel subglobosae, singulae vel 2—4 in familias consociatae, stratum subcrustaceum longe lateque expansum, sordide violaceo-purpureum constituentes. Multiplicatio fit cellularum matricularum divisione ad tres dimensiones alternante, more Chroococci vel Pleurococci, a quibus generibus Rhodococcus praecipue violaceo-purpureo cytioplasmate differt.

Rh. caldariorum Hansg. nov. spec. R. cellulis 3—6 μ sine tegum., cum teg. 5—15 μ crassis, cytioplasmate pallide vel intensius violaceo-purpureo, membrana tenui, hyalina, plus minus subampla; cet. charact. ut in genere.

Bohemiae in parietibus subhumidis caldariorum horti botanici Pragae 18 $\frac{22}{12}$ 83.

Gloeocapsa sabulosa (Menegh.) Richt. Vesiculae in statu juvenili hyalinae, postea aurantio-rubrae.

Winter, G. Contributiones ad Floram mycologicam lusitanicam. Series V. (S.-A. aus Boletim da Sociedade Broteriana 1883.)

Diese erste vom Referenten bearbeitete Serie portugiesischer Pilze fügt den bisher aus Portugal publicirten 688 Pilz-Species weitere 130 Species hinzu, unter denen sich 29 novae species befinden. Die Diagnosen dicser neuen Arten mögen hier einen Platz finden.

Sphaerella Mygindae Winter, nova species.

Perithecia dense gregaria, macula cinerea rotundato-diformia, 1—10 mill. lata, interdum effusa et folii magnam partem occupanti, insidentia, primo immersa, demum sub-superficialia, punctiformia, globosa, poro pertusa, atra, 80—90 μ diam. Asci elongato-obclavati, in stipitem brevem producti, 36—48 μ longi, infra mediam 7 μ lati, sursum usque 5 μ attenuati. Sporae fusiformes, saepe parum inaequilaterales, bicellulares, cellula superiori parum latiori, hyalinae, inordinate distichae, 10—12 μ longae, 2, 5 μ latae.

Ad Mygindae pallentis Sm. folia arida. Coimbra, in horto botanico. 1.83. N.º 2072. Leg. Moller.

Sphaerella Sophorae Winter, nova species.

Perithecia in macula pallida, exarida, fusco-atro cincta, 2—5 mill. lata, rotundata amphigena, immersa, ostiolo punctiformi perforata, globosa, fusca, 90—110 μ diam. Asci elongato-oblongi, sessiles, sursum vix attenuati, rotundati, 8-spori, 56—68 μ lg., 15—16 μ lati. Sporae subdistichae, oblongae, didymae, hyalinae, medio profunde constrictae, inaequilaterales, cellula superiori latiori, guttulatae, 15—17 μ longae, 7—8 μ latae.

In *Sophorae* spec. foliis vivis. Coimbra, in horto botanico. 8.83. N.º 1775. Leg. Moller.

Gnomonia australis Winter, nova spec.

Perithecia dense sparsa, hypophylla, immersa, demum erumpentia, globosa, membranacea, fusco-atra, 120—200 μ diam. metientia, rostro crasso, cylindrico, apice saepe parum compresso et incrassato, usque 180 μ longo, 20 μ crasso instructa. Asci fusosideo-elongati, 8-spori, 56—60 μ longi, 8—9 μ crassi. Sporae oblongae, utrinque parum attenuatae et rotundatae, inaequilaterales, bicellulares, 4-guttulatae, hyalinae, ad septum constrictae, 14—16 μ longae, 4—4,3 μ crassae.

Ad *Apolonias canariensis* Nees folia arida. Coimbra, in horto botanico. 1.83. N.º 2062. Leg. Moller.

Gnomonia australis Winter.

var. *Lauri* Winter.

Perithecia gregaria, in macula indeterminata, obscuriore hypophylla; asci deorsum in pedicellum brevem attenuati, usque 78 μ longi; sporae interdum usque 18 μ elongatae.

Ad *Lauri nobilis* L. folia arida. Cerca de S. Bento pr. Coimbra. 2.83. N.º 2160. Leg. Moller.

Didymosphaeria Hakeae Winter, nova spec.

Perithecia gregaria, sine macula, immersa, depressoglobosa, ostiolo punctiformi prominulo instructa, membranacea, fusco-atra, 0,25 mill. diam. Asci oblongo-cylindracei, utrinque attenuati, in stipitem brevem producti, 8-spori, 55—75 μ longi, 9—11 μ lati. Sporae distichae, oblongae, supra mediam uniseptatae et profunde constrictae, inaequilaterales, utrinque acuminatae, binucleatae, fuligineae 15—17 μ longae, 4—5,5 μ crassae. Paraphyses filiformes.

Ad *Hakeae salignae* R. Br. folia arida rarissime. Matta de Valle de Canas pr. Coimbra. 11.83. N.º 1918. Leg. Moller.

Leptosphaeria nervisequa Winter, nova spec.

Perithecia secus nervos primarios sparsa, immersa, demum parum prominentia, globosa, ostiolo punctiformi pro-

minulo instructa, membranacea, atra, 250—260 μ diam. Asci e basi ventricosa sursum attenuati, sessiles, 8-spori, 60—70 μ longi, usque 23 μ (in parte inferiori) lati, paraphysibus numerosis, filiformibus obvallati. Sporae inordinate distichae, oblongae, inaequaliter didymae, 4-septatae, medio profunde, ad alia septa parum constrictae, parte superiore 12—14 μ longa, 6—7 μ lata, biseptata, parte inferiore 8—9 μ longa, 4—5,25 μ lata, uniseptata, hyalinae.

Ad *Smilacis Pseudo-chinae* Lin. folia arida rarissime. Coimbra in horto botanico. 2.83. N.º 2158. Leg. Moller.

Leptosphaeria translucens Winter, nova spec.

Perithecia subsparso, tecta, translucentia, sub-globosa, ostiolo punctiformi epidermidem perforantia, fere coriacea, atra, 0,2—0,24 mill. diam. Asci cylindricei, deorsum parum attenuati, sessiles, 75—95 μ longi, 10—11 μ crassi, 8-spori. Sporae distichae, cylindriceae, utrinque rotundatae, interdum parum curvatae, 6-cellulares, cellula quarta (ab asci apice numerata) perparum incrassata, melleae, demum fuscae, 21—24 μ longae, 5—6 μ crassae. Paraphyses filiformes, ascos superantes.

Ad folia arida *Furcroyae*. Coimbra, in horto botanico. 2.83. N.º 2146. Leg. Moller.

Lophiostoma Mollerianum Winter, nova spec.

Perithecia in macula exarida, grisea, anguste fuscescincta, irregulari hypophylla, sparsa, immersa, sub-globosa, ostiolo compresso, integro, prominulo instructa, membranacea, fusco-atra, 200—260 μ diam. Asci cylindricei, deorsum attenuati, 78—88 μ longi, 9 μ crassi, 8-spori, paraphysibus filiformibus, aequilongis obvallati. Sporae distichae, fusoideo-biconicae, uniseptatae, ad septum profunde constrictae, hyalinae, 4-guttulatae, utrinque appendiculis brevissimis, rotundatis, ca. 1 μ longis praeditae, 14—16 μ longae, 5 μ crassae.

Ad *Quercus cocciferae* L. folia viva. Baleia pr. Coimbra. 2.83. N.º 2152. Leg. Moller.

Observ. Macula aliena videtur. Ostiolum sub microscopio brevissime fimbriatum.

Coelosphaeria suberis Winter, nova spec.

Perithecia sparsa vel gregaria, superficialia, absque subiculo, lentiformia, demum collapsa-concava, atra, rugulosa et parcissime pilis brevissimis fuscis, articulatis, obsita, 0,23—0,26 mill. diam. Asci cylindricei, utrinque parum attenuati, sessiles, 8-spori, 80—90 μ longi, 10 μ crassi, paraphysibus filiformibus obvallati. Sporae inordinate distichae, allantoidae,

fere semiorbiculatim curvatae, hyalinae, continuae, 17—23 μ longae, 3,5 μ crassae.

Ad *Quercus Suberis* L. corticem. Lomba da Arreça pr. Coimbra. 4.83. N.º 1657. Leg. Moller.

Cercospora bicolor Winter, nova spec.

Caespites minutissimi, punctiformes, atrii, in macula exarida, in pagina foliorum superiore fusca, margine concentrica griseo-zonata, in pagina inferiore cinerea, area viridula, lata circumdata etiamque lineis concentricis obscurioribus notata, rotundata vel irregulari, usque 8 millim. lata hypophylli. Hyphae densissime fasciculatae, breves, olivaceae, simplices, erectae, parum favulosae, 22—35 μ longae. Sporae filiformes, sursum parum attenuatae, olivaceae, remote septatae, usque 80 μ longae, 3,5 μ crassae.

Ad *Coccolobiae sagittaeifoliae* Orteg. folia viva. Coimbra, in horto botanico. 10.83. N.º 1813. Leg. Moller.

Cercospora Echii Winter, nova spec.

Caespites sparsi, minutissimi, in macula exarida, fusca, centro pallidiori, rotundato-angulata vel irregulari, hyporarius epiphylli. Hyphae fasciculatae, erectae, parum torulosae, simplices, pallide fuscae, remote septatae, 40—60 μ longae, 5 μ crassae. Sporidia elongata, sursum paullulum attenuata, remote 3—8 septata, hyalina, usque 80 μ longa, 3,5 μ crassa.

Ad *Echii tuberculati* Lk. folia viva. Villa Franca pr. Coimbra. 7.83. N.º 1726. Leg. Moller.

Cercospora Molleriana Winter, nova spec.

Maculae amphigenae, fuscae, rotundatae seu irregulares, saepe confluentes, non raro marginales et totam marginem occupantes, exaridae et demum in centro expallescens, griseae, 4 usque 20 (et ultra) millim. latae. Caespituli amphigeni, dense sparsi, minuti, errumpentes. Hyphae e stromate pulvinato, minuto, fusco-atro ortae, brevissimae, simplices vel semel ramosae, torulosae, fuscae, vix septatae, 26 μ ca. longae, 3—4 μ crassae. Conidia longissime cylindracea, apicem versus longe attenuata, multiseptata guttulate, saepe curvata, usque 95 μ longa, 3,5 μ crassa, subolivacea.

Ad *Arbuti longifoliae* Lois. folia viva. Coimbra in horto botanico. 2.83. N.º 2166. Leg. Moller. — Ad *Arbuti Unedinis* Lin. folia viva languidave prope Caldas do Gerez. 315 m. altit. 8.83. N.º 1722. Leg. Moller.

Cercospora Periclymeni Winter, nova spec.

Maculae amphigenae, fuscae, in pagina foliorum superiore saepe parum tuberculosae, centro pallescentes, griseae, determinatae, rotundatae vel angulatae, 2—4 mill. latae.

Hyphae fasciculatae, hypophyllae, breves, apicem versus parum torulosae, non vel uni-(rarius bi-) septatae, flavo-fuscae, 30—35 μ longae, 3—5 μ crassae. Sporidia elongato-cylindrica, initio utrinque rotundata, demum sursum attenuata, plerumque subcurvata, pallide grisea, 1—2 septis transversalibus praedita, 20—40 μ longa, 3—5 μ crassa.

In Lonicerae Periclymeni Lin. foliis vivis prope Videiro, (Serra do Gerez); 400 m. altit. 8.83. N.º 1727. Leg. Moller.

Cercospora zonata Winter, nova spec.

Caespites gregarii, in macula magna (usque 12 millim. lata), fusco-purpurea, concentrice zonata, centro pallidiore, plerumque epiphylli. Hyphae vulgo breves, simplices, torulosae, fuscae, 26—44 μ longae, 6—8 μ crassae. Sporidia filiformi-clavata, apice parum attenuata, hyalina, plerumque 4-septata, 40—65 μ longa, 4—6 μ crassa.

Ad Viciae Fabae Lin. folia viva, pr. Coimbra. 3.83. N.º 2251. Leg. Moller.

Macrosporium concentricum Winter, nova spec.

Caespites dense sparsi, tenuissimi, in macula medio exarida, pallida, viridi-fusce late marginata et pluribus lineis, concentrice dispositis, circumdata, amphigeni. Hyphae fasciculatae, erectae, torulosae, pallide fuscae, remote septatae, ad septa constrictae, simplices, 50—70 μ longae, 5, ad basin 7 μ crassae. Sporae elongato-clavatae, in apice cylindrica attenuatae, pallide fuscae, muriformi septatae, magnitudine valde varia 35—100 μ longae, 15—18 μ crassae.

In Phytolaccae decandrae Lin. foliis vivis. Choupal prope Coimbra. 11.83. N.º 1920. Leg. Moller.

Ramularia purpurascens Winter, nova spec.

Maculae arescendo pallidae, griseae vel albidae, late fusce marginatae et area latissima, purpurascente, indeterminata circumdatae, angulato-rotundatae seu irregulares, 5—7 millim. diam. Caespites amphigeni, minutissimi, atri. Hyphae fasciculatae, e stromate pulviniformi, minuto, fusco, celluloso ortae, hyalinae, simplices, brevissimae. Conidia cylindrica, utrinque acuminata, continua vel spurie uniseptata, hyalina, 7—26 μ longa, 3 μ crassa.

In Nardosmiae fragrantis Reich. foliis vivis. Cerca de S. Bento pr. Coimbra. 1.83. N.º 2110. Leg. Moller.

Leptostroma discosioides Winter, nova spec.

Perithecia clypeata, plerumque orbicularia, interdum confluentia, nitide atra, ca. 120—200 μ lata, in macula pallide lutea, indeterminata et irregulari, plerumque secus nervos primarios expansa gregaria, hypophylla. Spermatia

minutissima, bacillaria, hyalina, continua, 3,5 μ longa, 0,8 μ crassa.

Ad Lagerstroemiae indicae Lin. folia arida. Coimbra, in horto botanico. 1.83, N.º 2060. Leg. Moller.

Glocosporium Mygindae Winter, nova spec.

Stromata sparsa, immersa, punctiformia, parum concava, demum denudata, fusco-atra, 130—150 μ lata, non maculicola. Conidia oblonga, basin versus parum attenuata, hyalina, continua, intus granulosa seu guttulis 2—3 oleosis praedita, 14—21 μ longa, 5,25—7 μ crassa, hyphis simplicibus, sublongis, hyalinis suffulta.

Ad Mygindae pallentis Sm. folia arida. Coimbra, in horto botanico. 1.83. N.º 2072. Leg. Moller.

Coniothyrium biforme Winter, nov. spec.

Perithecia nunc immersa, demum erumpentia, usque 300 μ diam., nunc superficialia, 130—140 μ diam., subglobosa, nitida, atra, membranacea, sub microscopio atro-vioacea. Sporae angulato-globosae, fuscae, 5—7 μ diam.

Ad Fourcroyae folia emortua. Coimbra, in horto botanico. 2.83. N.º 2146. Leg. Moller.

Pyrenochaete Stanhopeae Winter, nova spec.

Perithecia amphigena, erumpentia, sine macula, gregaria sparsave, atra, setis fuscis, saepe flexuosis continuis obsita. Spermata oblongata vel cylindracea, utrinque rotundata, continua, guttulata, hyalina, 14—23 μ longa, 4—7 μ crassa.

In Stanhopeae eburneae Lindl. foliis aridis. Coimbra in horto botanico. 12.82. N.º 2005. Leg. Moller.

Observ. A *Pyrenochaete nobili* de Not. praecipue sterigmatibus brevioribus et simplicibus diversa.

Leptothyrium maculicolum Winter, nova spec.

Perithecia in macula magna, exarida, grisea, angustissime fusce cincta, angulata, 8—20 mill. lata, sparsa, epiphylla, disciformia, atra, sub-cutanea, ca. 0,25 mill. diam. Sporidia ovata, vel pyriformia, antice late rotundata, continua, pallidissime colorata, 15—16 μ longa, 8—9 μ crassa.

Ad *Quercus suberis* Lin. folia viva. Zombaria pr. Coimbra. 3.83. N.º 2256. Leg. Moller.

Ascochyta Aucubicola Winter, nova spec.

Perithecia in macula arescendo-albida, fusce cincta, irregulari, usque 15 mill. lata, epiphylla, sparsa, lenticularia, demum collabescentia, atra, 80—90 μ diam. Sporidia oblonga, uniseptata, non constricta, hyalina, cumulata pallide fuscescentia, 7—9 μ longa, 2,5 μ crassa.

Ad *Aucubae japonicae* Thunb. folia viva. Coimbra, in horto botanico. 3.83. N.º 2236. Leg. Moller.

Ascochyta Molleriana Winter, nova spec.

Maculae rotundatae seu irregulares, arescendo-griseae, late fusco-purpureo cinctae, usque 12 mill. diam. Perithecia sparsa, epiphylla, membranacea, hemisphaerica, pertusa, pallida, 120—140 μ diam. Sporidia oblonga, saepe medio parum angustata, utrinque rotundata, hyalina, demum uniseptata, sed non constricta, 9,5—12 μ longa, 3,5 μ crassa.

Ad *Digitalis purpureae* Lin. folia viva pr. Leonte (Serra do Gerez), altit. 800 m. 8.83. N.º 1733. Leg. Moller.

Ascochyta Tweediana Winter, nova spec.

Perithecia in macula exarida, pallide grisea, late fusco-purpureo cincta, rotundata seu irregulari, 4—20 mill. lata, sparsa, epiphylla, punctiformia, poro pertusa, membranacea, fusco-atra, 50—60 μ diam. Sporae oblongae seu bacillares, utrinque late rotundatae, medio vix vel perparum constrictae, hyalinae, spurie uniseptatae, 5 μ longae, 1,5 μ crassae.

Ad *Bignoniae Tweediana* Lindl. folia viva. Coimbra, in horto botanico. 3.83. N.º 2242. Leg. Moller.

Phyllosticta infuscata Winter, nova spec.

Maculae determinatae, irregulares, plerumque angulato-rotundatae, fuscidulae, margine obscuriore purpureo-fusco cinctae, demum in centro albidae, usque 6 mill. diam. Perithecia sparsa, punctiformia, subglobosa, atra, membranacea. Sporae oblongae, interdum ovatae, hyalinae, continuae, 3,5—4,5 μ longae, 2 μ crassae.

Ad *Teucrii Scordii* Brot. folia viva prope Caldas do Gerez. 8.83. altit. 315 m. N.º 1760. Leg. Moller.

Phyllosticta Kennedyae Winter, nova spec.

Maculae irregulares, saepe confluentes, plerumque marginales, fuscescente-pallidae, demum albescentes exaridaeque, fusco-cinctae. Perithecia hypophylla, sparsa, lenticularia, poro pertusa, fusca, 96—105 μ diam. Sporidia elliptica, continua, hyalina, 7—9 μ longa, ca. 3,5 μ crassa.

Ad *Kennedyae* ovatae Sims. folia viva. Coimbra, in horto botanico. 2.83. N.º 2217. Leg. Moller.

Phyllosticta Sterculiae Winter, nova spec.

Maculae irregulares, angulatae, pallide ochraceae, demum arescendo-candicantes, late et indeterminate violaceae cinctae. Perithecia rara, subglobosa, fusca, epiphylla, 60—65 μ diam. Sporae oblongae vel clavatae, medio interdum perparum constrictae, spurie uniseptatae, hyalinae, 8—9 μ longae, 3 μ crassae.

Ad *Sterculiae heterophyllae* Beauv. folia viva. Coimbra, in horto botanico. 2.83. N.º 2218. Leg. Moller.

Septoria Staphysagriae Winter, nova spec.

Perithecia in macula rotundato-angulata, demum irregulari, medio pallida exaridaeque, late fusco cincta, determi-

nata, amphigena, gregaria, punctiformia, atra, 50—70 μ diam. Sporae bacillares, saepe parum curvatae, utrinque subattenuatae non vel vix visibile uniseptatae, hyalinae, 10—16 μ longae, $\frac{1}{2}$ μ crassae.

Ad Delphini Staphysagriae Lin. folia viva. Serra d'Arrabida. 4.80. Leg. Moller.

Diplodia Mygindae Winter, nova spec.

Perithecia sparsa, epiphylla, sine macula, immersa, globosa, ostiolo punctiformi epidermidem pustulatin elevatam perforantia, atra, 240 μ ca. diam. Sporae elliptico-oblongae, initio hyalinae et continuatae, demum uniseptatae, medio non vel vix constrictae, fuscae, 24—25 μ longae, 12—13 μ crassae.

Ad Mygindae pallentis Lin. folia arida. Coimbra, in horto botanico. 1.83. N.º 2072. Leg. Moller.

Thümen, F. von. Die Pilze des Oelbaumes.

Eine Zusammenstellung aller bis jetzt auf dem Oelbaum beobachteten Pilze, sowohl der Parasiten, als der Saprophyten. Die Arten sind nach den Organen, auf denen sie vegetiren, aufgezählt und beginnen die Pilze der Wurzeln, dann folgen die des Stammes, der Aeste, des Holzes, der Blätter, der Fruchsteine und endlich die der Früchte selbst. Ein systematisches und ein alphabetisches Species-Verzeichniss machen den Schluss.

Wir geben die Beschreibungen der wenigen neuen Arten wieder, da die Arbeit selbst nicht allen Lesern zugänglich sein dürfte.

B. Pilze auf dem Stamme.

Melanconium Oleae Thüm. — M. caespitibus sparsis, subparvis, verrucaeformibus, opaco-nigricantibus; sporis ovoideis, crassiuscule tunicatis, bi-grossenucleatis, fuliginis, 9—10.5 mm longis, 6 mm crassis.

E. Pilze auf den Blättern.

Hypoderma Oleae Thüm. — H. peritheciis in foliorum pagina superiore, subgregariis, solitariis vel interdum confluentibus, rotundis vel ovatis, nigrescentibus, labiis depressis; ascis clavatis, brevi stipitatis, 75—95 mm longis, 10—12 mm crassis, achrois, octosporis; sporis fusiformibus, curvulatis, nucleatis, hyalinis 20—24 mm longis, 3—4 mm crassis. — Hypoderma Hederac De Not. proximum.

G. Pilze auf den Früchten.

Xylaria oleagina Thüm. — X. stipitibus sparsis, tenuissimis, fragilissimis, subfiliformibus, flexuosis, atris; peritheciis sparsis, conoideis, atris; ascis adhuc in speciminibus meis immaturis, sporis imperfectis, nondum evolutis.

Phoma Olivarum Thüm. — *Ph. peritheciis* densis, submagnis, hemisphaerico-emersis, interdum confluentibus, nigris; sporis breve cylindraceo-ellipsoideis, utrinque rotundatis, bigrossenucleatis, hyalinis, 3—5 mmm longis, 1.5—2 mmm crassis.

Septoria oleagina Thüm. — *S. peritheciis* sparsis, submagnis, semimmersis, punctiformibus, atris, hemisphaericis in macula irregulari, pallide ochro-fusca, subsicca, disciformi-detrusa, sat magna; sporis rectis vel subcurvis, acicularibus, utrinque vix rotundatis, obsolete bi-triseptulatis, ad septa non constrictis, interdum obscure multinucleolatis, 10—15 mmm longis, 15 mmm crassis.

Phyllosticta dalmatica Thüm. — *Ph. peritheciis* solitariis, valde sparsis, sub epidermide nidulantibus subimmersisque, punctiformibus, pro ratione magnis, nigris in macula subarescentia, orbiculari, disciformi, marginata, fusca, pruinosa; sporis clavato-fusiformibus, apice subacutatis, basi subdilatato-rotundatis, simplicibus, rectis vel interdum minime arcuatis, homogenis vel intus nubiosis, achrois, 22 mmm longis, 6—7 mmm crassis.

Helminthosporium Olivae Thüm. — *H. caespitibus* tenuibus, olivae superficiem plerumque totam occupantibus, nigris; hyphis fasciculatis, brevibus, multi-et breviariculatis, subnodosis, pauciramosis, griseo-fuscis, subcrassis; sporis acrogenis, fusiformibus, rectis, saepius tricellularibus, basi verticeque acutato-rotundatis, ad septa minime constrictis, luridis, 20—22 mmm longis, 10 mmm crassis.

Eingegangene neue Literatur.

130. Arthur, J. C. *Contributions to the Flora of Iowa*. (From Proceedings Davenport Academy of Natural Sciences. Vol. IV.)

131. *Neunter Bericht der Naturwissenschaftlichen Gesellschaft zu Chemnitz*. Botanischer Inhalt: Zimmermann, Verschiedene Referate über Koch's Bacterien-Arbeiten. — Sterzel, Ueber die Flora und das geologische Alter der Kulmformation.

132. *Berichte der deutschen Botanischen Gesellschaft*. II. Band. Heft 8 und General-Versammlung in Magdeburg: Fisch, Entwicklungsgeschichte von *Doassansia Sagittariae*. — Hansen, Neue Untersuchungen über Alkoholgährungspilze.

133. Brotherus, V. F. *Etudes sur la Distribution des Mousses au Caucase*. (Helsingfors 1884.)

134. Bresadola, J. *Fungi Tridentini novi vel nondum delineati*. Fasc. IV.—V. (Tridenti 1884.)

135. Cooke, M. C. *Illustrations of British Fungi XXVII*. (London 1884.)

136. Ellis & Everhart, *New Species of Fungi from Washington Territory*. (Bullet. of Washburn Laboratory of Natural History 1884. Nr. 1.)

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Hedwigia](#)

Jahr/Year: 1884

Band/Volume: [23_1884](#)

Autor(en)/Author(s): Wittrock Veit Brecher, Nordstedt Otto

Artikel/Article: [Repertorium. Algae aquae dulcis exsiccatae. 180-195](#)